

## ІНФОРМАТИКА 2024-2025 Н.Р.

### 5 - 7 класи НУШ

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання інформатики:

- [для 5 класу у 2022-2023 н.р.](#)
- [для 6 класу у 2023-2024 н.р.](#)

| ЗМІСТ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ВІДПОВІДЬ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ПОСИЛАННЯ НА ДЖЕРЕЛО                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Державний стандарт базової середньої освіти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 №898.<br>Виконання вимог державного стандарту є <b>обов'язковим</b> .<br><a href="#">Огляд і розбір Держстандарту інформатичної освітньої галузі</a>                                                                                                                                                                        | <a href="https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/898-2020-%D0%BF#n16">https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/898-2020-%D0%BF#n16</a>                                               |
| Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235 «Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»                                                                                                                                                                                                                                              | <a href="#">Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 кл 33СО (mon.gov.ua)</a>                                                                                    |
| Концепція НУШ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р)                                                                                                                                                                         | <a href="#">Про схвалення Концепції реаліз...   від 14.12.2016 № 988-р (rada.gov.ua)</a>                                                                                    |
| Профстандарт вчителя                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Затверджено Профстандарт вчителя початкових класів, вчителя закладу загальної середньої освіти і вчителя з початкової освіти (наказ від 23.12.2020 №2736-20)                                                                                                                                                                                                                                      | <a href="#">Про затвердження професійног...   від 23.12.2020 № 2736-20 (rada.gov.ua)</a>                                                                                    |
| <p style="text-align: center;"><b>УВАГА!!!</b></p> <p>Модельна навчальна програма <b>обирається на весь цикл</b> базової середньої освіти: адаптаційний цикл (5-6 класи) та цикл базового предметного навчання (7-9 класи).<br/>Тобто, яку модельну навчальну програму обрали в 5 класі продовжуємо і в 6 класі, що обрали для 7 класу продовжуємо і в 8-9 класах. Але її можна змінювати між циклами.<br/>На основі модельної програми розробляється <b>навчальна програма</b>, в якій має бути зазначено <b>кількість годин</b>, необхідну на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з інформатики, їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів. <b>Навчальна програма з інформатики має протокольно затверджуватись на засіданні педагогічної ради закладу</b></p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                             |
| Модельна навчальна програма для 5-9 класів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти затверджена <a href="#">наказом МОН України від 12.07.2021 №795</a></li> <li>• Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти затверджена <a href="#">наказом МОН України від 16.08.2023 №1001</a></li> </ul> | <a href="https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/informatychna-osvitnia-haluz/">https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/informatychna-osvitnia-haluz/</a> |
| Міжгалузеві інтегровані курси.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <a href="#">Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І. М., Ченцов О. М.)</a> . Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031)                                                                                                    |                                                                                                                                                                             |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | <a href="#"><u>Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031)</u></a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                               | <a href="#"><u>Модельна навчальна програма «STEM. 5-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ф. Левченко, А. Озарчук, В. Рогоза, О. Скулатов, В. Сіпій, М. Тишковець).</u></a> Затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 та Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р. № 225.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                               | <a href="#"><u>Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О. В., Артем'єва О. Є., Крижановський С. М., Мізіченко Т. М., Мостепан Н. М., Новікова Г. С., Хорищенко О. А.). Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2024 року № 1138.</u></a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                               | <a href="#"><u>Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Засккіна Т. М., Коршунова О. В., Василяшко І. П.). Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2024 року № 1138.</u></a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Електронні версії підручників</b>          | <a href="https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/"><u>https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/</u></a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Календарно-тематичне планування</b>        | Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в підручнику. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>К-сть і призначення учнівських зошитів</b> | Обов'язковим є робочий зошит, який не підлягає перевірці.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Практичні роботи</b>                       | <p>При вивченні курсу інформатики передбачається проведення різних видів навчальної діяльності, спрямованих на відпрацювання практичних навичок учнів: демонстраційно-тренувальних вправ, на яких учні відтворюють певні дії після демонстрації їх вчителем, практично-тренувальних, які спрямовані на відпрацювання окремих технологічних прийомів, та практикумів – інтегрованих практичних робіт. На виконання практичних робіт не виділяються окремі заняття, адже відповідно до вимог програми <b>практична діяльність за комп'ютером є обов'язковим компонентом кожного уроку інформатики</b>, а її тривалість визначається з урахуванням вимог санітарно-гігієнічних норм.</p> <p><b>Кількість практичних робіт з обов'язковим оцінюванням вчитель встановлює самостійно</b>, оцінки за них мають бути занесені вчителем до Класного журналу. Інші види практичної діяльності учнів (демонстраційні, тренувальні роботи, практикуми) оцінюються в разі потреби.. Інші види практичної діяльності учнів (демонстраційні, тренувальні роботи, практикуми) оцінюються в разі потреби.</p> <p>З метою контролю рівня сформованості навчальних компетентностей учнів рекомендується проводити тематичні практичні роботи.</p> <p>Окремого <b>зошита для практичних робіт НЕ МАЄ</b>, але є робочий зошит. Виконані практичні роботи учнів до кінця року зберігаються на комп'ютерах.</p> |

|                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Дотримання санітарно-гігієнічних норм та безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу</b></p> | <p>Регламентуються <a href="#">наказом Міністерства охорони здоров'я від 25.09.2020 № 2205</a> «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за № 1111/35394, який набув чинності з 1 січня 2021 року.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• чергування видів навчальної діяльності під час проведення навчального заняття;</li> <li>• безперервна тривалість навчальної діяльності з технічними засобами навчання впродовж навчального заняття для учнів <b>5 - 7 класів – не більше 20 хвилин</b>;</li> <li>• проведення вправ із рухової активності та вправ гімнастики для очей після занять із застосуванням технічних засобів навчання (додаток 3 «Комплекси вправ з рухової активності та комплекс вправ гімнастики для очей» до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (пункт 22 розділу III).</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p><b>Організація освітнього процесу (поділ класів на групи)</b></p>                                      | <p>Організація освітнього процесу визначається освітньою програмою закладу освіти (щодо змісту, тривалості і взаємозв'язку навчальних предметів тощо, логічної послідовності їх вивчення, форм організації освітнього процесу), вимогами санітарного законодавства, а також <a href="#">наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128</a> (редакція 01.09.2016 р.) «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за № 229/6517. <b>Кожний урок інформатики має проводитися в комп'ютерному класі так, щоб кожен учень був забезпечений індивідуальним робочим місцем за комп'ютером.</b> За потреби на кожному уроці класи можуть ділитися на підгрупи, але не менше 8 учнів у групі. У разі неможливості виконання цих вимог, вчитель має організувати позмінну роботу учнів за комп'ютером.</p> |
| <p><b>Організація освітнього середовища</b></p>                                                           | <p>Обладнання робочих місць учнів має дозволяти організувати індивідуальне виконання кожним учнем всіх завдань, передбачених навчальною програмою та відповідати вимогам, викладеним у документі «Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти» (<a href="#">наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року № 2205</a>), технічним специфікаціям НКК кабінету інформатики, НКК (мобільного) та інтерактивного комплексу (інтерактивної дошки, мультимедійного проектора) для загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до Типового переліку комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти (<a href="#">наказ МОН від 2.11.2017 №1440</a>) та Типового переліку засобів навчання та навчального обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій (<a href="#">наказ МОН від 29.04.2020 №574</a>)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p><b>Охорона праці та безпеки життєдіяльності в кабінеті інформатики</b></p>                             | <p>Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в кабінеті інформатики здійснюється відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого <a href="#">наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669</a>, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552, який визначає єдину систему організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення безпечних та</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                           | <p>нешкідливих умов навчання, утримання і праці, запобігання травматизму. Відповідно до п. 5 розділу (<a href="http://surl.li/jlazd">http://surl.li/jlazd</a>) VIII «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» <b>на першому уроці проводиться Первинний Інструктаж з ТБ , а в січні проводиться Повторний Інструктаж з ТБ з відповідними записами в Журналі інструктажів та підписами (розписуватися можуть діти з 14 років).</b></p> <p><b>Повторюватися Правила техніки безпеки повинні на кожному уроці.</b> На сторінці «Зміст уроку» класного журналу має бути запис «Інструктаж з БЖД», а потім вже тема уроку.</p> <div><div>Вчитель _____ 15</div><table><tr><th>№</th><th>Дата</th><th>ЗМІСТ УРОКУ</th><th>Завдання додому</th></tr><tr><td>1</td><td>01/09</td><td>Первинний інструктаж з ТБ.<br/><b>Тема 1. Інформаційні процеси та системи</b></td><td><b>Ривкінд Й.Я. та інші. Інформатика кл., 2019</b></td></tr><tr><td>2</td><td>08/09</td><td>Інструктаж з БЖД. Повідомлення, дані, інформація. Інформ. процеси та системи.</td><td>Опрацювати П.1.1</td></tr></table></div> | №                                                                             | Дата                                               | ЗМІСТ УРОКУ | Завдання додому | 1 | 01/09 | Первинний інструктаж з ТБ.<br><b>Тема 1. Інформаційні процеси та системи</b> | <b>Ривкінд Й.Я. та інші. Інформатика кл., 2019</b> | 2 | 08/09 | Інструктаж з БЖД. Повідомлення, дані, інформація. Інформ. процеси та системи. | Опрацювати П.1.1 |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------|-----------------|---|-------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|---|-------|-------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| №                         | Дата                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ЗМІСТ УРОКУ                                                                   | Завдання додому                                    |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |
| 1                         | 01/09                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Первинний інструктаж з ТБ.<br><b>Тема 1. Інформаційні процеси та системи</b>  | <b>Ривкінд Й.Я. та інші. Інформатика кл., 2019</b> |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |
| 2                         | 08/09                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Інструктаж з БЖД. Повідомлення, дані, інформація. Інформ. процеси та системи. | Опрацювати П.1.1                                   |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |
| Програмне забезпечення    | <p>Використання <b>неліцензійних примірників програмного забезпечення забороняється</b>. Допускається використання програмного забезпечення лише на основі ліцензій вільного поширення або пропріетарного відповідно до законодавства у сфері авторського права і суміжних прав, із дотриманням вимог Закону України <a href="#">«Про забезпечення функціонування української мови як державної»</a> до користувацьких інтерфейсів комп'ютерних програм. Тобто, все застосовуване програмне забезпечення має мати інтерфейс <b>українською або англійською мовою</b>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                               |                                                    |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |
| Використання мереж        | <p>Для організації навчання інформатики з використанням мереж <b>рекомендовано використовувати шкільні облікові записи учнів, а не батьків</b>. Якщо вікові обмеження конкретних поштових серверів дозволяють, то учні можуть створювати власні облікові записи й використовувати їх для реєстрації у відповідних онлайн-навчальних середовищах та співпрацювати у команді. При цьому обробка персональних даних здійснюється згідно із вимогами чинного законодавства (Закон України «Про захист персональних даних»), також як і оприлюднення особистої / приватної інформації, зібраної від респондентів під час реалізації проєктної діяльності (якщо таке планується модельною програмою чи вчителем).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                               |                                                    |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |
| Навчальна література      | <p>Нагадуємо, що в освітньому процесі заклади загальної середньої освіти можуть <b>використовувати лише навчальну літературу, що має гриф Міністерства освіти і науки України або висновок «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах»</b> відповідною комісією Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. З переліком навчальної літератури, який постійно оновлюється, можна ознайомитися на сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» <a href="https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/">https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/</a>.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                               |                                                    |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |
| Щодо кабінету інформатики | <p>Лист Міносвіти №1/9-482 від 22.09.2021р. – <a href="https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-pro-vikladannya-navchalnih-predmetiv-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20212022-navchalnomu-roci">https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-pro-vikladannya-navchalnih-predmetiv-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20212022-navchalnomu-roci</a></p> <p>Узагальнений перелік документації кабінету інформатики - <a href="https://is.gd/perelik_dokiv">https://is.gd/perelik_dokiv</a></p> <p>Методична база. Інформатика <a href="https://vsimpptx.com/methodical/informatika">https://vsimpptx.com/methodical/informatika</a></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                               |                                                    |             |                 |   |       |                                                                              |                                                    |   |       |                                                                               |                  |

|                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Дистанційне навчання та навчання в умовах воєнного стану</b></p> | <p><b>Кожного дня о 9:00 має проводитися хвилина мовчання</b> (<a href="#">Наказ від 16.03.2022 р. № 143/2022</a> «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»).</p> <p>Для організації дистанційного навчання пропонуємо скористатися <a href="#">Наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 р. №1115</a> «Деякі питання організації дистанційного навчання» та методичними рекомендаціями, поданими у <a href="#">листі МОН від 23.03.2020 № 1/9- 173; від 16.04.2020 № 1/9-213</a>; «Організація дистанційного навчання в школі» (упорядник І. Коберник), розробленими за підтримки МОН України</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p><b>Оцінювання навчальних досягнень учнів</b></p>                    | <p>Затверджено рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти (<a href="#">Наказ МОН від 02.08.2024 р. №1093</a>).</p> <p><b>Основні функції оцінювання:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);</li> <li>• констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);</li> <li>• діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);</li> <li>• коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);</li> <li>• орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);</li> <li>• мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);</li> <li>• розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);</li> <li>• прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);</li> <li>• виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).</li> </ul> <p><b>Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, способів та засобів:</b> усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфоліо; письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи); практичних завдань (завдання на ПК; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкт; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо); завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання; комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.</p> <p><b>Частотність та процедури проведення оцінювання</b>, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, <b>визначають педагогічні працівники</b> з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.</p> <p>Під час оцінювання навчальних досягнень учнів слід враховувати <b>дотримання ними принципів доброчесності</b>, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля,</p> |



|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | <p>дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення цих норм під час навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати роботу з обов'язковим поясненням причини.</p> <p><b>Оцінка результатів навчання учня є конфіденційною інформацією, яку повідомляють учню, його батькам або законним представникам.</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Критерії оцінювання</b>     | <p>Учні з самого початку навчання повинні знати, яких результатів їм потрібно досягти і що від них очікують та критерії оцінювання. У цьому полягає й певний стимул до підвищення якості власних знань і умінь.</p> <p><u><a href="#">ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ оцінювання результатів навчання здобувачів освіти</a></u> відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти</p> <p><u><a href="#">Інформатична освітня галузь</a></u></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Основні види оцінювання</b> | <p>Основними видами оцінювання з інформатики є <b>формувальне та підсумкове (семестрове і річне)</b> оцінювання, а також, <b>ДПА</b> (Державна підсумкова атестація).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Формувальне оцінювання</b>  | <p><b>Формувальне оцінювання передбачає використання</b> різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, <b>оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів</b> (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо)</p> <p><b>За потреби</b>, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), <b>здійснюється тематичне оцінювання</b>. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу</p> <p>У разі звільнення учня від роботи за комп'ютером оцінюватися мають ті з зазначених у програмі складових компетентності, які можуть бути набуті без використання комп'ютера (переважно знансві й ціннісні). Зауважимо, що якщо учень звільнений від роботи за комп'ютером, але стан здоров'я дає йому можливість використовувати смартфон, то завдяки спеціалізованим програмним засобам він може значною мірою набути й діяльнісних компетенцій, згідно з вимогами навчальної програми.</p> |
| <b>Підсумкове оцінювання</b>   | <p>Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. <b>Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.</b> Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.</p> <p><b>Групами результатів навчання з інформатики:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● <b>ІФО1:</b> робота з інформацією, даними, моделями;</li> <li>● <b>ІФО2:</b> створення інформаційних продуктів;</li> <li>● <b>ІФО3:</b> робота в цифровому середовищі;</li> <li>● <b>ІФО4:</b> безпечне та відповідальне використання інформаційних технологій.</li> </ul> <p>Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та <u><a href="#">Свідощві досягнень</a></u>. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідощтва про здобуття базової середньої освіти.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Семестрове оцінювання</b>   | <p><b>Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання</b>, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                         | <p>Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству:</p> <p>1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;</p> <p>2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.</p> <p>У Свідомості досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.</p> <p><b>Семестрова оцінка може підлягати коригуванню.</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Річне оцінювання                                        | <p>Підсумкове оцінювання (як окремого, виду роботи) за рік не здійснюють.</p> <p>Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.</p> <p><b>Річне оцінювання також може бути скоригованим.</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Оцінювання НУШ. Інформатика. Групи результатів навчання | <p>Розробка О.Пасічник: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=TNeHKgPdPPk">https://www.youtube.com/watch?v=TNeHKgPdPPk</a></p> <p>Посилання на таблицю (вкладки 5_НУШ-ІФО і т.п.): <a href="https://docs.google.com/spreadsheets/d/10XZJVC92cC7qgEW4F6PFcZXkKjOlyuFoDSBPxhN_vYI/copy">https://docs.google.com/spreadsheets/d/10XZJVC92cC7qgEW4F6PFcZXkKjOlyuFoDSBPxhN_vYI/copy</a></p> <p>Розробка Коршунової О. та Завадського І.: «Все про оцінювання НУШ» <a href="https://www.youtube.com/watch?v=58-9jdQcY6c">https://www.youtube.com/watch?v=58-9jdQcY6c</a></p> <p><u>Посилання на таблицю</u></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Корисні посилання                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Календарно-тематичне планування <a href="https://teach-inf.com.ua/">https://teach-inf.com.ua/</a></li> <li>• Електронні матеріали до програми Ривкінд Й.Я та ін. <a href="https://sites.google.com/pu.org.ua/allinf/">https://sites.google.com/pu.org.ua/allinf/</a><br/>-5 клас<br/>-6 клас<br/>-7 клас</li> <li>• Інформатика для всіх <a href="https://informatik.pp.ua/">https://informatik.pp.ua/</a></li> <li>• Матеріали від О. Пасічник <a href="https://dystosvita.org.ua/">https://dystosvita.org.ua/</a></li> <li>• Матеріали від І. Завадського <a href="https://itknyga.com.ua/">https://itknyga.com.ua/</a></li> <li>• Матеріали до уроків від Тріщук І.: Інсайти активного педагога (<a href="https://t.me/Inna_IT_Teacher">https://t.me/Inna_IT_Teacher</a>) або інфопродукти для інформатика в боті @InnaTrischuk_CV_bot</li> <li>• Цифрові додатки до підручника 5кл Коршунова О. та Завадський І. <a href="http://inform1.yakistosviti.com.ua/golovna/informatyka-5-klas">http://inform1.yakistosviti.com.ua/golovna/informatyka-5-klas</a></li> <li>• Електронні матеріали до підручників видавництва «Ранок» - освітня платформа «i33i»: <a href="https://ua.izzi.digital/#/">https://ua.izzi.digital/#/</a></li> <li>• Інтерактивне навчання видавництва «Ранок» <a href="http://interactive.ranok.com.ua/">http://interactive.ranok.com.ua/</a></li> <li>• Матеріали видавництва «Гене́за» <a href="https://www.geneza.ua/serednya-ta-starsha-shkoly">https://www.geneza.ua/serednya-ta-starsha-shkoly</a></li> <li>• База електронних ресурсів «Уміти» <a href="https://umity.in.ua/resources/">https://umity.in.ua/resources/</a></li> <li>• База відео уроків <a href="https://stemvar.com.ua/">https://stemvar.com.ua/</a></li> <li>• Матеріали проекту «Інтернет-школа для обдарованих учнів» <a href="https://obdarovani.odessaedu.net">https://obdarovani.odessaedu.net</a></li> <li>• Розробки уроків інформатики <a href="https://vsimpptx.com/category/informatika">https://vsimpptx.com/category/informatika</a></li> </ul> |





**АБРЕВІАТУРА груп результатів навчання з інформатики** (кожен заклад обирає свою аббревіатуру на засіданнях педагогічної ради):

- **1** або **ІФО1** - робота з інформацією, даними, моделями;
- **2** або **ІФО2** - створення інформаційних продуктів;
- **3** або **ІФО3** - робота в цифровому середовищі;
- **4** або **ІФО4** - безпечне та відповідальне використання інформаційних технологій.

### **Зміна істотних умови праці**

Приклад змін в організації виробництва і праці в закладі освіти:

- збільшення або зменшення класів, що призводить до зміни максимальної нормативної чисельності за посадами в закладі освіти;
- перехід на навчання з однієї зміни на дві або навпаки у зв'язку зі зміною кількості учнів, введенням в експлуатацію нових приміщень або виведення їх з експлуатації;
- зміна навчальних планів, що призводить до збільшення або зменшення навантаження для педпрацівника.

**У мирний час** про зміну істотних умов праці повідомляйте працівника **не пізніше ніж за два місяці** ([ч. 3 ст. 32 КЗпП](#)). Законодавство встановлює мінімальний двомісячний строк повідомлення для того, щоб працівник, який не згоден працювати в нових умовах, знайшов іншу роботу.

**Під час воєнного стану** не потрібно дотримувати двомісячного строку. Достатньо повідомити працівника про зміну істотних умов до того, як їх запровадите ([ч. 2 ст. 3 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»](#) від 15.03.2022 № 2136-IX).

Повідомлення про зміну істотних умов праці є фактично повідомленням працівника про заплановану зміну умов укладеного трудового договору з пропозицією продовжити роботу в нових умовах.

Працівник може погодитися або відмовитися від пропозиції.

**Якщо працівник відмовився** продовжувати роботу у зв'язку зі зміною істотних умов — це підстава звільнити його за [пунктом 6 статті 36 КЗпП](#).

**(Журнал «Практика управління закладом освіти: №5 Травень 2024 року)**

**Підготувала**

**вчитель інформатики Дальницького ліцею Дальницької с/ради**

**Бліняєва С.П.**

### Словник висловів для надання зворотного зв'язку

| Відмінний результат            | У роботі є деякі незначні помилки   | Емоційна підтримка                           |
|--------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------|
| Це завдання вдалося найкраще!  | Ти робиш значні успіхи              | Ти перевершила\перевершив себе               |
| У тебе все вийшло              | Добре впоралась/впорався            | Сьогодні справи йдуть набагато краще         |
| Чудово виконана робота         | Ти це зробила/зробив                | Щодня тобі вдається усе краще                |
| І далі так працюй!             | Рада/радий за тебе                  | Ти рухаєшся у правильному напрямку           |
| Робота виконана дивовижно      | Ти швидко вчишся                    | Щоразу краще                                 |
| Ти знайшов оригінальне рішення | Це дуже втішно                      | Сьогодні справи йдуть набагато краще         |
| Ці ідеї дуже креативні!        | Продовжуй у тому ж дусі             | Я вражена твоєю роботою                      |
| Прекрасно виконана робота      | У тебе дуже добре виходить          | Я в тебе вірю                                |
| Вітаю, тепер ти це розумієш!   | У твоїй роботі відчувається прогрес | Ти докладаєш багато зусиль- у тебе все вийде |
| Цікава думка                   | Уважно перевір це завдання          | Є над чим попрацювати, і я тобі допоможу     |
| Ми досягли поставлених цілей!  | Треба потренуватися ще              | Молодець, ти проявив(ла) свою фантазію!      |

**Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти**

[Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти \(formativeasua.blogspot.com\)](http://formativeasua.blogspot.com)

### ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

**Аналіз порт фоліо**

Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  | учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Відповідь хором</b>           | Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Візьми і передай</b>          | Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі                                                                                                                                                                |
| <b>Внутрішнє / зовнішнє коло</b> | Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Газетний заголовок</b>        | Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Гра в кубик</b>               | Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожної групи є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Доповни умку</b>              | Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонуваному твердженні                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Есе «хвилинка»</b>            | Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Запис у журнал</b>            | Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Записні книжки учнів</b>      | Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Збір ідей</b>                 | Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі |
| <b>3-X-B та 3XB+</b>             | Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                | просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене                                                                                                                                               |
| <b>Картка на вихід</b>                         | Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Концептуальна карта</b>                     | Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття                                                                                                                                                                            |
| <b>Лідер за номером</b>                        | Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає                                                                                                                                    |
| <b>Найзаплутаніший (або найясніший) момент</b> | Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»                                                                 |
| <b>Перевірка неправильного розуміння</b>       | Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно» |
| <b>Перефразування</b>                          | Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Підбиття підсумків</b>                      | Форма роздумів одразу після певного виду роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Підказка за аналогією</b>                   | Учні мають сформулювати думку на основі підказки аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Підсумок А-Б-В</b>                          | Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Підсумок або питання на картках</b>         | Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання                                     |
| <b>Підсумок одним реченням</b>                 | Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Підсумок одним словом</b>                   | Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Подумай – запиши – обговори в парі – поділися</b>                | Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Подумай – розкажи в парі</b>                                     | Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі                                                                                                                       |
| <b>Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)</b> | Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Рішення-рішення</b>                                              | Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення                                                                                                                                                                                     |
| <b>Самооцінювання</b>                                               | Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Семінар за Сократом</b>                                          | Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Сигнали руками</b>                                               | Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)                                            |
| <b>Скажи щось</b>                                                   | Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Сортування слів</b>                                              | Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Спінер ідей</b>                                                  | Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося» |
| <b>Спостереження</b>                                                | Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження                                                                                        |
| <b>Тестування</b>                                                   | За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів<br>Правильно/Неправильно<br>Коротка відповідь<br>Знайди відповідність                                                                                                                                           |



|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    | Розширена відповідь                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)</b> | Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Усне опитування</b>                             | <p>Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче:</p> <p>Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____?</p> <p>Які характерні риси/елементи _____?</p> <p>Як іще можна показати/проілюструвати _____?</p> <p>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____?</p> <p>Як _____ стосується _____?</p> <p>Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____?</p> <p>Що не так з _____?</p> <p>Який висновок ви могли б зробити з _____?</p> <p>Які висновки можна зробити з _____?</p> <p>На яке питання ми намагаємося відповісти?</p> <p>Яку проблему ми намагаємося вирішити?</p> <p>Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____?</p> <p>Які критерії можна взяти для оцінки _____?</p> <p>Які докази підтверджують _____?</p> <p>Як ми можемо довести / підтвердити _____?</p> <p>Як це можна розглядати з точки зору _____?</p> <p>Які альтернативи _____ слід розглянути?</p> <p>Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?</p> |
| <b>Учнівська конференція</b>                       | Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Хрестики-нулики</b>                             | Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Хто швидше?</b>                                 | Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Швидкий запис</b>                               | Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Шкала Лайкерта</b>                              | <p>Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).»</p> <p>повністю погоджуюся</p> <p>не погоджуюся</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       | погоджуюся<br>повністю погоджуюся                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>3-2-1</b>                          | <p>Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом:</p> <p>три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося;</p> <p>три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __;</p> <p>три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня;</p> <p>три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати;</p> <p>три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)</p> |
| <b>Трихвилинна пауза</b>              | Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався (лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Є питання, в кого є відповідь?</b> | Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |